

Dokumenty

UCHWAŁA IZBY LUDOWEJ NRD W SPRAWIE ROZWIĄZANIA PROBLEMU NIEMIECKIEGO

W dniu 6 lipca 1961 r. odbyła się XVIII sesja Izby Ludowej Niemieckiej Republiki Demokratycznej. Zgodnie z obszernym oświadczeniem złożonym przez przewodniczącego Rady Państwa NRD i I. Sekretarza KC SED, Waltera Ulbrichta, który uzasadnił stanowisko NRD wobec traktatu pokojowego z Niemcami, Izba Ludowa uchwaliła dokument pod nazwą „Niemiecki Plan Pokoju”, którego pełny tekst publikujemy poniżej za „Neues Deutschland” nr 185 z dn. 7 VII 1961 r.

Dokument ten stanowi kolejne ogniwo w łańcuchu licznych inicjatyw podejmowanych przez NRD a zmierzających do pokojowego uregulowania stosunków między obydwoma państwami niemieckimi i przygotowania warunków zjednoczenia Niemiec jako pokojowego, demokratycznego państwa.

Spośród propozycji ogłoszonych w ciągu ostatnich lat warto przypomnieć następujące:

— Propozycję utworzenia konfederacji obydwu państw niemieckich, jako jedynej drogi prowadzącej do stopniowego zjednoczenia Niemiec (ogłoszoną na 30 Plenum KC SED 30 I — 1 II 1957 r.);

— Apel rządu NRD do Bundestagu zawierający propozycję przeprowadzenia w całych Niemczech referendum ludowego w sprawie rezygnacji obydwu państw niemieckich z produkcji i stacjonowania broni atomowej i przystąpienia do strefy wolnej od broni atomowej w Europie (11 XII 1957 r.);

— List premiera Grotewohla do kanclerza Adenauera w sprawie spotkania przedstawicieli NRD i NRF celem uzgodnienia wspólnego stanowiska w sprawie traktatu pokojowego, przed genewską konferencją ministrów spraw zagranicznych czterech mocarstw oraz NRD i NRF (9 IV 1959 r.);

— Propozycję Izby Ludowej w sprawie zrezygnowania obydwu państw niemieckich z broni atomowej, zahamowania zbrojeń, zniesienia obowiązkowej służby wojskowej w NRF, wspólnego wystąpienia na rzecz wycofania z Niemiec wszystkich obcych wojsk i zawarcia przez państwa należące do NATO i Układu Warszawskiego paktu o nieagresji (1 X 1959 r.);

— List otwarty I. Sekretarza KC SED i I. wicepremiera rządu NRD W. Ulbrichta do kanclerza Adenauera z dn. 27 I 1960 r., zawierający propozycję porozumienia się obydwu państw niemieckich w sprawie wyrzeczenia się baz rakietowych, rozbrojenia, przeprowadzenia w tych sprawach referendum ludowego w całych Niemczech oraz przygotowania wspólnych propozycji do traktatu pokojowego na zasadach Karty Narodów Zjednoczonych. NRD zgłosiła gotowość zawarcia z NRF układu o wyrzeczeniu się użycia siły w rozwiązywaniu spornych zagadnień oraz nie mieszanii się do spraw wewnętrznych drugiego państwa niemieckiego;

— List otwarty KC SED do robotników w Niemczech zachodnich zawierający tzw. „Deutschlandplan des Volkes”, opublikowany w dn. 17 IV 1960 r. Dotyczy on propozycji porozumienia się organizacji robotniczych obydwu państw niemieckich oraz podjęcia rozmów przedstawicieli obydwu państw w sprawie utworzenia na zasadzie parytetu wspólnej komisji, celem opracowania porozumienia o rozbrojeniu, wyrzeczeniu się broni atomowej i baz rakietowych oraz przygotowania propozycji do traktatu pokojowego;

— Memorandum rządu NRD skierowane do XV Zgromadzenia Ogólnego ONZ, zawierające plan powszechnego i całkowitego rozbrojenia Niemiec w trzech etapach w latach 1960—1964 (16 IX 1960 r.);

— Propozycję zawarcia przez obydwu państwa niemieckie układu pokojowego na okres 10 lat, którego treścią byłoby wyrzeczenie się stosowania siły w stosunkach wzajemnych, zahamowanie propagandy wojennej i zbrojeń, wystąpienie obydwu rządów na rzecz zawarcia paktu o nieagresji między państwami należącymi do NATO i Układu Warszawskiego (11 Plenum KC SED w dn. 18 XII 1960 r.).

NIEMIECKI PLAN POKOJU

Izba Ludowa Niemieckiej Republiki Demokratycznej zgadza się z oświadczeniem przewodniczącego Rady Państwa w sprawie zawarcia traktatu pokojowego z obydwoma państwami niemieckimi i rozwiązania zagadnienia Berlina zachodniego.

Izba Ludowa Niemieckiej Republiki Demokratycznej w poczuciu świadomości swej odpowiedzialności narodowej oświadcza:

W celu odwrócenia od Niemiec i świata poważnego niebezpieczeństwa wojny atomowej, jak również w celu zapewnienia pokojowej przyszłości narodowi niemieckiemu, zawarcie traktatu pokojowego z Niemcami stało się koniecznością nie cierpiącą zwłoki. W szesnaste lat po zakończeniu II wojny światowej usunięcie wszystkich jej pozostałości stanowi dla narodu niemieckiego nakaz narodowego instynktu samozachowawczego. Dlatego Izba Ludowa Niemieckiej Republiki Demokratycznej oświadcza, że zawarcie jedpolitego traktatu pokojowego z obydwoma państwami niemieckimi stanowi zadanie narodu niemieckiego górujące nad wszystkimi innymi. Gdyby zawarcie takiego traktatu pokojowego spełzło na niczym wskutek oporu rządów mocarstw zachodnich i Niemiec zachodnich, Niemiecka Republika Demokratyczna zawrze traktat pokojowy ze wszystkimi państwami koalicji antyhitlerowskiej, które na konferencji pokojowej będą do tego gotowe.

Izba Ludowa Niemieckiej Republiki Demokratycznej wita propozycje niezwłocznego zawarcia traktatu pokojowego z Niemcami i uregulowania problemu zachodniego Berlina, jakie premier Związku Radzieckiego N. S. Chruszczow przedłożył prezydentowi Stanów Zjednoczonych Ameryki J. K. Kennedy'emu podczas spotkania w Wiedniu. Izba Ludowa Niemieckiej Republiki Demokratycznej widzi historyczną szansę dla narodu niemieckiego w zaleceniu radzieckiego memorandum, zgodnie z którym cztery mocarstwa miałyby z góry oświadczyć, iż uznają każde porozumienie zawarte wspólnie przez obydwu państwa niemieckie odnośnie do zagadnień, które dotyczą uregulowania pokoju z Niemcami i ich zjednoczenia.

W tej godzinie zwraca się Niemców, aby sami działali w swojej najbardziej własnej, niemieckiej, sprawie pokoju i zjednoczenia. Wypełniając swój narodowy obowiązek Izba Ludowa Niemieckiej Republiki Demokratycznej uchwała Niemiecki Plan Pokoju, który przedkłada rządowi i Bundestagowi Niemiec zachodnich i narodowi niemieckiemu w obydwu państwach niemieckich.

Utworzenie Niemieckiej Komisji Pokojowej

Rządy obydwu państw niemieckich porozumieją się natychmiast co do utworzenia z przedstawicieli parlamentów i rządów Niemieckiej Republiki Demokratycznej i Niemieckiej Republiki Federalnej, Niemieckiej Komisji Pokojowej. Najpilniejszym zadaniem Niemieckiej Komisji Pokojowej jest prowadzenie rokowań i porozumienie się co do umowy dobrej woli, mającej na celu natychmiastową poprawę stosunku między obydwoma państwami niemieckimi, co do wypracowania niemieckich propozycji do traktatu pokojowego.

Umowa dobrej woli

Mającą być przygotowana przez Niemiecką Komisję Pokojową umowa dobrej woli, która winna być zalecona do uchwalenia obydwu niemieckim rządów i parlamentom, mogłaby mieć następującą treść:

1. Obydwu państwa niemieckie uzgodnią wyrzeczenie się atomowego uzbrojenia swoich sił zbrojnych i natychmiastowe wstrzymanie zbrojeń;
2. Obydwu państwa niemieckie porozumieją się co do liczebności, uzbrojenia i miejsc stacjonowania swoich sił zbrojnych na czas do zawarcia umowy o rozbrojeniu;

3. Obydwa państwa niemieckie nie dopuszczają na swoim terytorium jakiegokolwiek propagandy wojennej i odwetowej;

4. Obydwa państwa niemieckie uznają decyzję o ustroju społecznym za akt samookreślenia ludności Niemieckiej Republiki Demokratycznej i Niemieckiej Republiki Federalnej. Zobowiązują się nie mieszać do zagadnień ustroju socjalnego drugiego państwa niemieckiego;

5. Obydwa państwa niemieckie wystąpią na rzecz zawarcia paktu o nieagresji między państwami układu Warszawskiego i państwami NATO oraz utworzenia w Europie środkowej strefy wolnej od broni jądrowej;

6. Obydwa państwa niemieckie zobowiązują się zastosować środki służące rozszerzeniu handlu między nimi. Uzgodnią one rozbudowę stosunków kulturalnych i sportowych między ich obywatelami i instytucjami oraz podejmą środki dla ułatwienia i poprawienia ruchu podróży.

W Komisji Pokojowej ma być przyjęta zasada, iż żadna ze stron nie narzuca drugiej swej woli, lecz że porozumienie będzie osiągnięte stopniowo.

Odnosi się to w pierwszym rzędzie do wypracowania niemieckich propozycji do traktatu pokojowego, które muszą zmierzać do ułatwienia niezwłocznego zawarcia traktatu pokojowego i do otwarcia drogi dla pokojowego rozwiązania zagadnienia niemieckiego.

Niemieckie propozycje do traktatu pokojowego

Najważniejszym zadaniem niemieckiego traktatu pokojowego jest wniesienie decydującego wkładu do zabezpieczenia trwałego pokoju na podstawie Karty Narodów Zjednoczonych. Traktat pokojowy musi przeszkodzić ponownemu rozpętanu przez Niemcy wojny kiedokolwiek w przyszłości. Musi on na zawsze zabezpieczyć narodowi niemieckiemu pokój i pełne równouprawnienie w rodzinie narodów. Dlatego niemieckie propozycje do traktatu pokojowego winny obejmować:

1. Obydwa państwa niemieckie zobowiązują się zrezygnować w stosunkach międzynarodowych z wszelkiej groźby użycia siły lub samego użycia siły, rozstrzygać spory międzynarodowe wyłącznie środkami pokojowymi i aktywnie współdziałać w kształtowaniu pokojowego współżycia narodów i państw;

2. Obydwa państwa niemieckie występują na rzecz utworzenia Niemiec neutralnych pod względem wojskowym. Główne mocarstwa koalicji antyhitlerowskiej przejmują gwarancję nienaruszalności tej neutralności. Zostaną ustalone liczebność, uzbrojenie i miejsca stacjonowania sił zbrojnych koniecznych dla celów obrony obydwu państw niemieckich. Rezygnują one z uzbrojenia swych sił zbrojnych w broń atomową i popierają powszechne i całkowite rozbrojenie;

3. Obydwa państwa niemieckie i inni partnerzy traktatu pokojowego potwierdzają istniejące granice Niemiec. Gwarantuje się nienaruszalność suwerennego terytorium obydwu państw niemieckich;

4. Zakazuje się wszelkiej propagandy wojennej i odwetowej. Wzbronione są wszystkie organizacje i związki nazistowskie, militarystyczne i odwetowe. Osoby, które dopuściły się zbrodni przeciwko ludzkości, zbrodni przeciwko pokojowi i zbrodni wojennych, nie mogą zajmować kierowniczych stanowisk w życiu publicznym;

5. Partnerzy traktatu pokojowego uznają pełną suwerenność i samookreślenie narodu niemieckiego, w tym również prawo wyboru drogi do zjednoczenia Niemiec jako państwa pokojowego, według własnego uznania i bez mieszania się z zewnątrz;

6. Partnerzy traktatu pokojowego popierają dążenie narodu niemieckiego do opartej na równouprawnieniu współpracy w ONZ i innych organizacjach. Do czasu zjednoczenia Niemiec popierają oni przyjęcie obydwu państw niemieckich do Narodów Zjednoczonych;

7. Obydwa państwom niemieckim zabezpiecza się pełną swobodę rozwijania gospodarki pokojowej, żeglugi morskiej oraz dostęp do rynków światowych.

Uregulowanie zagadnienia zachodniego Berlina

Również zagadnienie Berlina zachodniego zostanie uregulowane na podstawie traktatu pokojowego. Traktat pokojowy ustala, że Berlin zachodni otrzymuje, aż do chwili zjednoczenia Niemiec, status neutralnego wolnego miasta.

Ze zdemilitaryzowanego wolnego miasta Berlina zachodniego nie może być uprawiana w żadnym wypadku działalność szpiegowska, dywersyjna i wywrotowa, jak również wroga

propaganda przeciwko innym państwom. Wszelkie formy nawoływania do wojny oraz działalność militarystycznych i faszystowskich organizacji jest zakazana.

Mieszkańcom Berlina zachodniego zabezpiecza się nienaruszalność statusu neutralnego wolnego miasta i decyduje co do ich spraw wewnętrznych i zewnętrznych. Połączenia neutralnego wolnego miasta zostaną zagwarantowane na podstawie odpowiednich porozumień z Niemiecką Republiką Demokratyczną.

Konfederacja niemiecka

Traktat pokojowy zabezpiecza pokój i otwiera drogę do zjednoczenia Niemiec, która w związku z istnieniem dwóch państw niemieckich o różnych ustrojach społecznych prowadzi tylko przez utworzenie konfederacji. Jej celem jest współpraca obydwu państw niemieckich na podstawie pokojowego współistnienia, aby zapobiec dalszemu rozszczepianiu się narodu niemieckiego i dla stworzenia przesłanek jego ponownego zjednoczenia w pokojowym, demokratycznym i neutralnym państwie.

Korporacje niemieckiej konfederacji rozpatrują i uchwalają zalecenia dla obydwu rządów niemieckich.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa w Europie, zbliżenia obydwu państw niemieckich i ich pokojowego zjednoczenia, zalecają one m. in. podjęcie kroków w następujących sprawach:

1. Wypełnienie postanowień traktatu pokojowego w całym Niemczech;
2. Stopniową redukcję zobowiązań wynikających z przynależności obydwu państw niemieckich do ugrupowań militarnych, wystąpienie z tych sojuszów wojskowych, wycofanie wojsk obcych i zlikwidowanie ich baz;
3. Uzgodnienie wojskowej neutralności obydwu państw niemieckich jako podstawy dla późniejszych, neutralnych pod względem wojskowym, jednolitych Niemiec;
4. Doprowadzenie do końca powszechnego i całkowitego rozbrojenia obydwu państw niemieckich jako niemieckiego wkładu do światowego rozbrojenia;
5. Ukształtowanie stosunków zagranicznych obydwu państw niemieckich odpowiednio do zasad Karty Narodów Zjednoczonych. Przystąpienie obydwu państw niemieckich albo ich konfederacji do organizacji i konwencji międzynarodowych. Porozumienie co do wszystkich zagadnień, które wynikają z przynależności obydwu państw niemieckich do międzynarodowych zjednoczeń gospodarczych;
6. Zapewnienie pomocy dla krajów gospodarczo słabo rozwiniętych, przy odrzuceniu wszelkich form kolonializmu;
7. Rozbudowa stosunków między obydwoma państwami niemieckimi w dziedzinie gospodarki i handlu, kultury, nauki i techniki oraz sportu, stworzenie warunków dla swobodnego ruchu podróży;
8. Przygotowanie demokratycznej konstytucji zjednoczonego państwa niemieckiego, w którym służba pokojowi byłaby pierwszym obowiązkiem obywateli. Przygotowanie i przeprowadzenie w całym Niemczech powszechnych, wolnych i tajnych, demokratycznych wyborów do ogólnoniemieckiego parlamentu;
9. Utworzenie ogólnoniemieckiego rządu pokojowego, neutralnego i demokratycznego państwa niemieckiego ze stolicą w Berlinie.

Plan pokojowy narodu niemieckiego wskazuje drogę do pokojowej i szczęśliwej przyszłości Niemiec.

Iżba Ludowa Niemieckiej Republiki Demokratycznej uważa, że uczciwość wymaga wskazanania całemu narodowi niemieckiemu na to, że drogę do zjednoczenia Niemiec można otworzyć tylko przewyciężając odrodzone w Niemczech zachodnich niemieckie dążenia odwetowe i militarystyczne. Zapewnienie pokojowej przyszłości narodu niemieckiego wymaga dalszego umocnienia Niemieckiej Republiki Demokratycznej, trwałej ostoji pokoju i bezpieczeństwa w Niemczech.

Narodowym obowiązkiem każdego Niemca dobrej woli na wschodzie i zachodzie naszej ojczyzny jest zrobić wszystko, co leży w jego mocy, aby Niemiecki Plan Pokoju stał się rzeczywistością."

Tłumaczył i podał do druku *Janusz Rachocki*